

1. VUODEN 2005 TOIMINNAN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen työn tavoitteet ovat samat kuin vuonna 2004. Niitä toteuttamaan suunnitellut tehtävät on muotoiltu osittain uudelleen vuoden 2004 strategiayön ja kokemusten pohjalta.

1. Suuntaviivojen luominen pitkäjänteiselle kehittämistyölle.

- Keski-Suomen maakunnan palvelurakenteiden uudistaminen maakunnallisen sosiaalialan toimintaohjelman avulla
- Keski-Suomen sosiaalialan kehittäminen alueen oloihin sopivien hankkeiden, kehittämistyön koordinaation ja kansallisen Sosiaalialan kehittämishankkeen toteuttamisen avulla.
- maakunnallisten toimintamallien kehittäminen yhteistyössä eri palvelun järjestäjien ja toimijoiden kanssa
- valtakunnallisen ja kansainvälisen kehittämistiedon ja –verkoston mahdollisuuksien hyödyntäminen Keski-Suomessa

2. Tieteellisen ja kokemuksellisen tiedon yhdistäminen.

- monitieteisen/moniammatillisen tutkimuksen edistäminen
- tutkimusyhteyksien synnyttäminen erityisesti sosiaalialan soveltavan tutkimuksen alueella
- tieto- ja asiantuntijapankkien sekä koulutuskalenterin ylläpito
- yhteisten kehittämis- ja keskustelufoorumien tarjoaminen käytännön toimijoille, tutkijoille ja koulutuksen järjestäjille
- sosiaalisten innovaatioiden synnyttäminen
- maakunnallisen kehittämis- ja oppimistilan- ja rakenteen tarjoaminen eri osapuolten käyttöön

3. Ammattitaidon parantaminen sosiaalialalla.

- työmenetelmien ja konsultaatiokäytäntöjen kehittäminen
- koulutustarpeiden haravointi täydennyskoulutustarpeen paikallistamiseksi ja osuvien täydennyskoulutusmallien kehittämiseksi (täydennyskoulutusvelvoite sosiaalihuoltolakiin)
- harjoittelun ja käytännön opetuksen kehittäminen yhdessä työelämän ja oppilaitosten kanssa (yhteishanke OPM:n kanssa)
- sosiaalialan hyvien käytäntöjen edistäminen osana sosiaalialan kehittämisohjelmaa

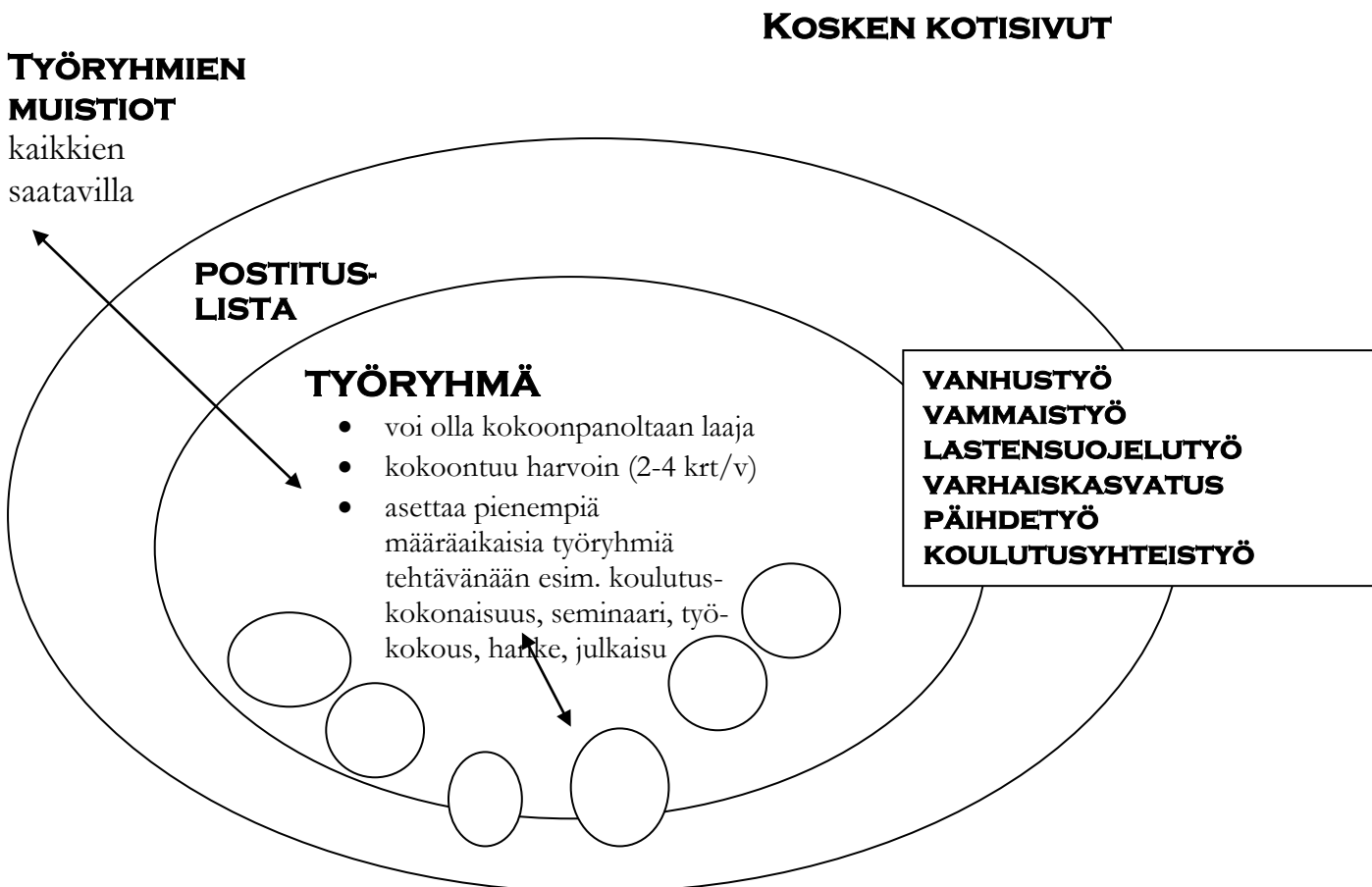
4. Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen.

- yhteiskunnallisten kysymysten ja sosiaalisten ongelmien esiin nostaminen maakunnan julkisessa keskustelussa ja aluekehitystyössä
- sosiaalialan ohjelmatyön tekeminen ja linkittäminen muuhun maakunnalliseen suunnitteluun ja ohjelmatyöhön
- sosiaalialan asiantuntemuksen esiin nostaminen ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin edistäminen
- laajan hyvinvointivastuun ajatuksen edistäminen -sosiaalisen vastuun kantajien kokoaminen
- koko maakunnan erityispiirteiden hahmottaminen ja uudenlaisen kuntakierroksen toteuttaminen

2. TOIMINTA-ALUEIDEN TYÖ

Kosken toiminnan ytimen muodostavat vanhus-, vammais-, lastensuojelu-, päihde-, varhaiskasvatus- ja koulutusyhteistyöryhmät jatkavat työtään vuonna 2005. Työryhmien **toiminta-ajatuksena** on sekä sosiaalialan työn syventäminen –*sosiaalisen kirkastaminen* että uudenlaisten työ- ja toimintatapojen etsiminen moniammatillisissa verkostoissa –*rajojen ylittäminen*. Työryhmien **tehtävänä on**: *Koota eri toiminta-alueiden toimijoita saman pöydän ääreen keskustelemaan sosiaalialan kehittämistarpeista ja toteuttamaan yhdessä sovittuja tavoitteita.*

Työryhmien verkostoitumistapa havainnollistuu seuraavasta kuvasta:

Koska Kosken työskentelyssä ovat mukana kaikki sosiaalialan tehtävät eikä työtä ole profiloitu jonkun erityisalan toimintaan, on toiminnan suunnittelussa mietittävä voimavarojen riittävyttä. Pienen osaamiskeskuksen panos kaikilla alueilla ei voi olla yhtä voimakas vaan työssä on painotettava **ajankohtaisten kysymysten esiin nostamista, ideoiden tarjoamista ja sosiaalialan kokonaisuuden hahmottamista**. Työskentelyyn saadaan vaikuttavuutta keskeisten kumppaneiden nimeämisellä, verkostoitumalla ja työnjasta sopimalla. Päihdetyössä on alusta lähtien toimittu siten, että keskeinen kumppani on Jyväskylän seudun päihdepalvelusäätiö ja Päihdefoorum. Vammaistyöhön on synnytetty Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö, joka toteuttaa samoja ajatuksia kuin Kosken vammaistyöryhmä. Vanhustenhuollon alueella on syytä pohtia Gerocenterin ja Kosken yhteistyötä. Vuoden 2004 aikana se on tiivistynyt ja sitä on syytä edelleen jatkaa ja syventää. 'Omana' työalueena ovat olleet lastensuojelu, varhaiskasvatus ja koulutusyhteistyö. Harkittavaksi tulee, nimetäänkö myös näille alueille keskeiset yhteistyökumppanit.

Vuoden 2005 aikana synnyttävien kehittämysyksikköjen kanssa tehtävä yhteistyö tuo uusia yhteistyökäytäntöjä sosiaalialan työhön ja kehittämiseen. Sosiaalialan kehittämysyksiköiden perustamisella tavoitellaan uutta toimintamuotoa, jossa asiakastyöhön liitettäisiin kehittäminen, koulutus ja arviointityötä. Kehittämysyksikköideaa on tarkoitus testata Sosiaalialan kehittämishankkeen aikana ja varmistaa, että niistä saadaan toimivia vuoteen 2008 mennessä, jolloin niille on luvassa pitkäjänteistä rahoitusta.

Sosiaalialan kehittämistä ei Keski-Suomessa voi ohjata vain valtakunnallisten hankkeiden avulla tai erilaisten projektirahoitusten turvin. Työssä on tärkeää kuulla eri toimijoiden näkemyksiä. Vuoden 2005 aikana **toteutetaan uusi kuntakierros** siten, että Kosken suunnittelija, johtaja sekä mahdollisesti muu henkilökunta ja hallituksen jäsenet tutustuvat eri kuntien ”hyviin käytäntöihin”. Ideana on etsiä jokaisesta kunnasta (tai kunnan alueelta) jokin kiinnostava ja hyvin toimiva käytäntö hyvinvointipalveluiden alueelta ja tutustua siihen. Samalla kerätään tietoa käytännön toimijoiden näkemyksistä ja tarpeista sosiaalialan koulutuksesta, tutkimuksesta ja kehittämisestä. Kuntakierroksella saadaan myös kaivattua palautetietoa Kosken toiminnasta.

Kehittämistyötä edistetään myös yhteistyöllä Stakesin Jyväskylän alueyksikön kanssa toiminnan alkaessa vuonna 2005.

2.1. Lastensuojelutyö

Lastensuojelutyöryhmän työn painopisteeksi muotoiltu: *Suunnitelmallisen lastensuojelutyön asiantuntemuksen kehittäminen koko maakunnan alueella* on edelleen ajankohtainen. Työryhmä on suunnitellut vuoden 2005 erityiseksi teemaksi **perhetyön** kehittämistä. Työryhmän yhtenä suurena haasteena on syksyllä 2005 Jyväskylässä järjestettävät perhetukipäivät. Toinen yhdessä sovittu teema on lastensuojelun perhehoidon tulevaisuuden turvaaminen. Edelleen työskentelyssä painotetaan **lapsen näkökulman** esiin nostamista ja lapsilähtöisten työmenetelmien opettelua.

Vuoden 2005 tärkein tehtävä on **Lastensuojelun erityisosaamisen kehittämysyksikön** perustaminen. Kehittämysyksikköön voidaan koota maakunnassa kehitetty paras osaaminen ja turvata sen leviäminen ja syveneminen. Kehittämysyksikön toiminnallinen rakenne perustuu Jyväskylän sijaishuoltoyksikön työtapaan. Kehittämysyksikön työssä nojataan myös Keski-Suomessa toimivien lukuisten lastensuojeluun ja sijaishuoltoon erikoistuneiden järjestöjen erityisosaamiseen.

Kehittämisyksikköön kootaan Vaikuttavuutta ja näkyvyyttä lastensuojelun avohuoltoon –hankkeen, Harava –hankkeen ja eKonsultaatiohankkeen piirissä kehitettyjä työmuotoja, kehittämistapoja ja hyviä käytäntöjä. Yhdeksi kehittämisyksikön turvaamaksi ’hyväksi käytännöksi’ on suunniteltu erillinen Läheisneuvonpito (LNP)-hanke. Hankkeessa koulutetaan läheisneuvopidon vetäjiä, jotka voisivat toimia useassa kunnassa ja muodostaisivat vetäjäpankin.

Verkostoituvat erityispalvelut –projektissa kehitetty **kiertävän lastensuojelun sosiaalityöntekijän** työ on vuoden 2005 alusta siirtymässä Koskeen. Sosiaalityöntekijä Hannele Metsäranta aloittaa Kosken työntekijänä. Hän jatkaa projekteissa kehitettyä työmuotoa, jonka keskeinen sisältö on lastensuojelun avohuollon asiakastyön tukeminen. Hän toimii kuntien työntekijöiden työparina tai osana työryhmää lastensuojelun tarpeen arviointivaiheessa, suunnitelmallisen työn toteuttamisessa, huostaanoton valmistelussa ja huostaanoton jälkeisessä kotiuttamistyöskentelyssä. Hän antaa konsultaatioapua avohuollon menettelytavoissa ja kirjaamiskäytännöissä sekä laatii asiakirjayhteenvetoja. Työhön kuuluvat myös lastensuojelun uusien työntekijöiden ja yhteistyötahojen perehdyttämiskoulutus ja työnohjaus. Lisäksi hän toimii työparina huolto- ja tapaamisasioissa. Toiminnan rahoitus perustuu kuntien kanssa tehtyihin sopimuksiin ja suoriteperusteisiin maksuihin.

Sukupolvet verkoksi –hankkeelle on haettu jatkorahoitusta **Välittävät sukupolvet –hankkeella**. Mikäli rahoitus saadaan, hanke laajenee maakunnalliseksi. Hankkeessa kehitetään yhteisötyötä sekä vapaaehtoistyön ja ennaltaehkäisevän lastensuojelutyön menetelmiä. Keskeisenä teemana on sukupolvien välinen mentorointi. Hankkeeseen on tulossa mukaan lukuisia järjestöjä maakunnan kaikista seutukunnista.

Lastensuojelutyöryhmän alle on vuoden 2004 aikana syntynyt ennalta ehkäisevää lastensuojelutyötä kehittävä ja tutkiva työryhmä. Se jatkaa kokoontumistaan vuoden 2005 aikana.

Ryhmän teemaan liittyy myös **perheväkivaltatyön** koordinointiin liittyvän hankkeen toteuttaminen. Vuoden 2004 aikana tehty hankeluonnos, jossa esitetään perheväkivaltaan erikoistuneen, kiertävän työntekijän palkkaamista maakuntaan. Hankerahoitus aukeaa vuonna 2005. Hanketta on suunniteltu yhteistyössä oppilaitosten, järjestöjen, lääninhallituksen ja maakunnan perheneuvoloiden kanssa.

2.2. Varhaiskasvatustyö

Varhaiskasvatuksen työryhmä jatkaa teemalla *jaetun asiantuntemuksen pitkäjänteinen kehittäminen monimuotoisessa varhaiskasvatuksessa*. Varhaiskasvatustyötä kehitetään monipuolisesti huomioiden myös varhaiskasvatuksen pedagoginen näkökulma. Työryhmä suunnittelee ja toteuttaa yhdessä lääninhallituksen kanssa lastensuojelupainotteisen teemapäivän vuoden loppupuolella liittyen riskioloissa eläviin lapsiin. Osaamiskeskus tukee tarvittaessa muiden toimijoiden kanssa kuntien työskentelyä oman, valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pohjalta laadittavan kuntakohtaisen suunnitelman (Vasu) laatimisessa ja toteuttamisessa.

Verkostoituva erityispäivähoito –hanke jatkuu vuoden 2005 loppupuolelle. Hankkeeseen on vuoden 2004 aikana tullut mukaan neljä uutta kuntaa (yhteensä 14 kuntaa). Hankkeen tilaisuuksiin ja seudullisiin yhteistyöryhmiin on osallistunut päivähoidon ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia myös hankkeen ulkopuolisista kunnista. Hankkeessa juurrutetaan erilaisiin päivähoidon toimintaympäristöihin sopivia toimintamalleja, verkostoyhteistyötä ja konsultaatiokäytäntöjä koulutuksen, työnohjauksen, työpajojen ja työkokousten avulla. Vuoden 2005 aikana hankkeen tehtävänä on suunnitella pysyvää erityispäivähoidon kehittämisyksikköä Keski-Suomeen sekä varmistaa hyväksi havaittujen toimintatapojen jatkuvuus.

Erityispäivähoidon ja pienten lasten kysymykset nousevat esille myös vuonna 2005 aloittavassa Stakesin Jyväskylän alueyksikössä. Alustavasti on sovittu, että Stakesin Varhainen tukeminen varhaiskasvatuksessa –hanke sijoittuisi Jyväskylään ja toimisi yhteistyössä mm. Niilo Mäki – instituutin ja Kosken kanssa.

Pelastetaan perhepäivähoito! -hanke jatkaa toimintaansa vuoden 2005 ajan. Hankkeessa aloittaa toinen projektipäällikkö vuoden 2005 alusta. Toisena toimintavuotenaan hanke keskittyy toteuttamaan vuoden 2004 aikana kerätyn tarvekartoituksen pohjalta koulutusta, kehittämisverstaita, vertaistukea ja työkokouksia. Perhepäivähoidon asemaa pyritään nostamaan myös julkisuustyöllä ja palkkauksen parantamista koskevilla ehdotuksilla.

Vuoden 2005 aikana osaamiskeskus on aktiivisesti mukana **PERHE –hankkeessa**, mikäli rahoitus saadaan. Hankkeen avulla kehitetään perheiden peruspalveluita (päivähoito, neuvola, kotipalvelu) entistä asiakaslähtöisemmiksi, tuetaan perheiden keskinäistä verkostoitumista ja kehitetään perhetyön uusia muotoja. Hanke on lähtökohdiltaan moniammatillinen ja sillä on erityinen merkitys rakenteellisen sosiaalityön/yhdyskuntatyön kehittäjänä. Hanke liittyy Stakes –yhteistyöhön, joten siihen rekrytoidaan Jyväskylän yliopiston Perhetutkimusyksikön kanssa suunniteltuun tutkimushankkeeseen myös tutkijoita.

2.3. Vammaistyö

Työryhmän kehittämisajatusta ”*Vammaispalveluiden maakunnallisten toimintamallien kehittäminen*” jatkaa **Vammaispalveluiden keski-suomalainen toimintamalli –hanke**. Hankkeen myötä saatetaan loppuun Keski-Suomen kehitysvammaispalveluiden uudelleen organisointi ja Suojarinteen kuntayhtymän toiminnan lopettaminen. Hankkeessa keskitytään vuonna 2005 erityisosaamisen turvaamiseen ja kunnissa toteutettavien peruspalveluiden tukemiseen.

Vammaistyössä Kosken läheisenä kumppanina toimiva Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö on hakenut vuosille 2005 – 2007 RAY:n avustusta **ohjaus- ja neuvontapalvelun** toteuttamiseen. Mikäli rahoitus saadaan, voidaan maakunnan kehitysvammatyön tasoa nostaa huomattavasti. Vuodelle 2005 haetaan myös suunnittelurahoitusta **Vammaispalveluiden kehittämisyksikköä** varten. Näistä kahdesta hankkeesta synnytetään uusi erityisosaamisen tuottamisen konsepti.

Vammaistyöryhmän työn keskeisiä muotoja ovat maakunnan **vammaispalvelutyöntekijöille järjestettävät työkokoukset**. Vuonna 2005 järjestetään työkokoukset erikseen kehitysvammatyötä tekeville ja muuta vammaistyötä tekeville. Yhteistyötä jatketaan vammaisneuvostojen kanssa mm. osallistumalla Vammaisfoorumin järjestämiseen.

2.4. Vanhustyö

Työryhmän tehtäväksi kiteytynyt ” *Hyvän vanhuuden mahdollistaminen laadukkaalla vanhustyöllä, jossa ikääntynyt on oman elämänsä keskeisin asiantuntija.*” ohjaa edelleen ryhmän työtä. Vanhustyöryhmä on ideoinut vuodelle 2005 laajaa vanhustyön kehittämishanketta, jossa ovat mukana Jyväskylän verkostokaupungin ja Keuruun seutukunnan kunnat (**’Verkostokaupungin vanhustyö’**). Hanke paneutuu sekä palvelurakenteen että työn sisältöjen kehittämiseen.

Vanhustyöryhmään on kutsuttu mukaan uusina toimijoina maakunnassa vuoden 2004 syksyllä käynnistyneiden 4 sosiaalialan kehittämisrahoituksella toimivan vanhustyön kehittämishankkeen

projektipäälliköt. Tavoitteena on , että eri seutukunnilla toimivat hankkeet voisivat hyödyttää toisiaan ja samalla koko maakunta hyötyisi kehittämistyöstä. Tämän yhteistyön myötä avautuu uusia koulutus-, työkokous- ja kehittämismahdollisuuksia.

Vuodelle 2005 on Raha-automaattiyhdistykseltä haettu rahoitusta Yhteisötaide –hankkeeseen. Hankkessa pyritään löytämään paikalliskulttuurin voimavaroja vanhustyöhön.

Vanhustyöryhmän järjestämät **seminaarit ja työkokoukset** jatkuvat. Työkokouksia järjestetään erikseen sekä avopalveluohjaajille että päiväkeskusohjaajille. Työryhmä on suunnitellut vuodelle 2005 laajaa seminaaria vanhusten yksinäisyys-temasta.

Vanhustyön osa-alueen kehittäminen osana osaamiskeskustyötä vaatii runsaasti voimavaroja –onhan se yksi sosiaalialan kipeimpiä tulevaisuuden haasteita. Vuoden 2005 aikana tiivistetään yhteistyötä perustettavan GeroCenter –säätiön kanssa ja haetaan yhteisiä toimintamuotoja ja sovitaan työnjaosta.

2.5. Päihdetyö

Päihdetyöryhmä toimii osana Keski-Suomen päihdefoorumia. Koske vastaa edelleen ”*Koulutus-, kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinointi*” osa-alueesta. Vuoden 2005 aikana arvioidaan **Päihdefoorumin** työtä toteuttamalla yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa kysely foorumin osallistujille ja muille päihdehuollon toimijoille. Jotta päihdefoorumin toiminta olisi tuloksellista, se kaipaa uudelleen suuntaamista ja toiminta-alueiden fokusointia. Myös mukana olevien ja foorumin ulkopuolella olevien toimijoiden tarkastelu on paikallaan. Sekä toiminnan ulkopuolella olevat järjestöt että maakunnan reuna-alueiden kunnat tulee jatkossa huomioida nykyistä paremmin.

Stakesin alueyksikön perustaminen tukee päihdetyön kehittämistä Keski-Suomessa. Alueyksikköön on heti perustamisvaiheessa tarkoitus palkata päihdepalvelututkija. Jo vuodesta 2003 valmisteltu **päihdetutkimusohjelma** saa näin yhden toteutumismahdollisuuden. Se tukee myös vuodelle 2005 suunnitellun **Päihdepalveluiden kehittämisyksikön** perustamista.

Vuonna 2004 aloitettu maakunnallisen päihdestrategian tekeminen jatkuu.

2.6. Koulutusyhteistyö

Koulutusyhteistyöryhmän tehtävänä on koulutuksen ja työelämän yhteyksien ylläpito. Tämä tehtävä toteutuu mm. **opetuksen ja täydennyskoulutuksen muotoja kehittämällä sekä sosiaalialan tehtävärakenteita tutkimalla ja uudistamalla**. Koulutusyhteistyöryhmä huolehtii myös maakunnan yhteisen koulutuskalenterin ylläpidosta ja kehittämisestä.

Vuoden 2005 tehtäviksi koulutusyhteistyöryhmä on sopinut **työelämän tarpeiden ennakkoinnin**. Vuonna 2005 järjestetään seminaari, jonka teemana on sosiaalialan työelämä- ja koulutustarpeet sekä uudistuvat kelpoisuusehdot. Yhdessä ammattikorkeakoulun kanssa elvytetään työelämäfoorumi, jossa pohditaan mm. Sotenna –hankkeen tuloksia. ja ammattirakenteen uudistamistarpeita. Toisena tehtävänä on miettiä **käytännön opetuksen kehittämistä**. Käytännön opetuksen toteuttaminen esimerkiksi opetusklinikkatyyppisesti vaatii monia muutoksia nykyisiin koulutusikäntöihin. STM:n ja OPM:n suunnitelmien mukaan vuoden 2006 alusta on mahdollista saada resursseja uudenlaiseen käytännön opetukseen. Opetuslinikat voivat toteutua esimerkiksi tulevien kehittämissyksiköiden yhteydessä.

Vuonna 2005 jatketaan **'Sosiokulttuurisen työn keskus'** –idean jalostamista. Siinä realisoituvat useat Kosken kehittämistyön periaatteet.

3. SOSIAALIALAN SOVELTAVA TUTKIMUS

Sosiaalialan soveltava tutkimus nousi vuoden 2004 aikana mielenkiintoiseksi teemaksi Jyväskylän yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa, kun Marita Husson tutkimusraportti 'Innovaatioiden aika' ilmestyi. Sen innoittamana virisi yhteistyö Jyväskylän yliopiston Sosiaalisten innovaatioiden foorumin (SIF) kanssa ja järjestettiin kilpailu sosiaalialan sosiaalisten innovaatioiden löytämiseksi ja synnyttämiseksi. Vuonna 2005 **työstetään innovaatiokilpailun voittajien kanssa heidän ideoitaan eteenpäin** ja etsitään tutkimus- ja kehitysrahoitusta heidän ideoilleen. Sosiaali- ja terveysturvan liiton kanssa järjestetään elokuussa Innovaatiotori Sosiaali- ja terveysturvan päivien yhteyteen.

Sosiaalialan tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee vuonna 2005 voimistumaan Keski-Suomessa **Stakesin alueyksikön** perustamisen myötä. Sen kolme tutkimusaluetta ovat: 1. Sosiaalipalveluiden arviointitutkimus 2. Päihdepalvelututkimus ja 3. Perhetutkimus. Alkuvaiheessa on tarkoitus siirtää myös erityispäivähoidon kehittämis- ja tutkimustyötä Jyväskylään.

Vuonna 2005 jatketaan **yhteistyötä SIF:n** kanssa. Mikäli tutkimusrahoitus sosiaalisten innovaatioiden tutkimukseen järjestyy, saadaan sosiaalipalveluiden uudistamiseksi vahva pohja. Vuoden 2005 aikana Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysturvan tutkimusyksikön kanssa käydään keskustelua ammattikorkeakoulun tutkimustyön sisällöstä sekä tutkimus- ja kehittämislinjauksista. JAMK:n tutkimus- ja kehittämissyksikkö tuo uuden resurssin Keski-Suomen sosiaalialan asiantuntijatyön tueksi.

Mikäli suunniteltuihin **kehittämissyksiköihin** (lastensuojelu, päihdepalvelut, vammaispalvelut) saadaan rahoitus, edellyttää niiden toiminta vahvaa kytkentää tutkimukseen. Kehittämissyksiköihin on mahdollista rakentaa tutkimusohjelmia, opinnäytetöitä ja toimintatutkimusta. Arviointitutkimus on myös oleellinen osa kehittämissyksiköiden työtä.

4. SOSIAALIASIAMIESTOIMINTA

Osaamiskeskus jatkaa vuonna 2004 aloitettua sosiaaliasiamiestoimintaa. Sosiaaliasiamiehenä jatkaa Eija Hiekka. Palveluiden ostosopimuksen piirissä on **14 keskisuomalaista kuntaa**, joiden yhteinen asukas pohja on noin 185000 henkilöä. Sosiaaliasiamiestoiminnalla osaamiskeskus palvelee alueen asukkaita ja kuntia tarjoamalla puolueetonta neuvontaa ja asiantuntevan apua vaikeissa asiakasasioissa. Sosiaaliasiamiehen järjestämät kuntakokoukset ja kuntakäynnit tarjoavat suoran kanavan yhteiselle keskustelulle ja kehittämistyölle. Sosiaaliasiamies toimii Keski-Suomen sosiaaliasiamiesten työkokousten organisoijana yhteistyössä lääninhallituksen kanssa ja valtakunnallisen sosiaaliasiamiesverkoston jäsenenä.

Osaamiskeskus tarjoaa hyvän ympäristön sosiaalihuollon asiakkailta tulevan palautteen hyödyntämiseen ja vuosittaisissa sosiaaliasiamiehen kertomuksissa esiin nostettujen kehittämistarpeiden eteenpäin työstämiseen. Sosiaaliasiamiehen näkemykset ovat tarpeen

sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa, aluekehitys- ja ohjelmatyössä sekä eri kehittämishankkeiden suunnittelussa.

5. VIESTINTÄ, KONSULTAATIOPALVELUT JA TIETOHALLINTO

Hyvä viestintä varmistaa Kosken toiminta-ajatuksen toteutumisen. Vuoden 2005 aikana noudatetaan viestintäsuunnitelmassa mainittuja pääperiaatteita. Alkuvuonna viestintäsuunnitelma päivitetään ja konkretisoidaan viestinnän keskeisin tavoite ja tehtävä vuodelle 2005. Keskeinen periaate on *Kosken toiminnan avoimuus ja erilaisten foorumeiden tarjoaminen maakunnalliseksi sosiaalialan kehittämisen ”keskustelutoriksi”*. Tavoitteenamme on saada ammattilaisia laajasti mukaan keskusteluihin ja tekemään aloitteita.

Vuonna 2005 tehostetaan edelleen kotisivujen ajantasaista päivittämistä ja kehitetään niitä maakunnan sosiaalialan ammattilaisia kattavasti palvelevaksi ja käytetyksi tiedotuskanavaksi. Syksyllä 2004 avatun koulutuskalenterin käyttöä kehitetään tehostamalla yhteistyötä erityisesti täydennyskoulutusten tuottajien kanssa.

Julkisuustyötä tehostetaan tiedotusvälineiden suuntaan henkilökohtaisilla kontakteilla, seminaarikutsuilla sekä järjestämällä tiedotustilaisuuksia uutisoitavista tapahtumista tai teemoista. Tästä esimerkkinä on lastensuojeluryhmän toimintasuunnitelmassa mainittu lastensuojelun perhehoidon tilanteen ja merkityksen nostaminen esiin julkisuudessa

Osaamiskeskuksen kahdessa eri julkaisusarjassa tullaan julkaisemaan sekä tutkimusraportteja että selvityksiä ja hankeraportteja.

5.1. Konsultaatiokäytäntöjen kehittäminen

Sosiaalihuollon ekonsultaatio –hanke päättyi vuonna 2004 . Keski-Suomessa kehitetty **Kolmen tolpan tolkkua –malli toimii konsultaatiotyön rakenteena**. Malliin sisältyviä maakunnallisia konsultaatiorenkaita tuetaan edelleen ja osa niistä siirtyy perustettavien kehittämisyksiköiden piiriin. Keski-Suomen sosiaalialan asiantuntijapankkia pidetään edelleen yllä Kosken kotisivuilla. Maakunnallista sosiaalialan konsultaatiotoimintaa kehitetään laatimalla ja jakamalla esite asiantuntijarengaasta.

Konsultaatiotoimintaa kehitetään edelleen myös osana SosKes –hanketta. Tätä kautta voidaan tukea myös sähköisten konsultaatiomahdollisuuksien syntymistä sosiaalialalle.

Konsultaatiotyön kehittämiseen saadaan tukea valtakunnallisen sosiaalialan kehittämishankkeen konsultaatio-osuudesta.

Kotisivujen yhteys ja yhteensopivuus valtakunnallisen Sosiaaliportin kanssa varmistetaan.

5.2. SosKes –Kunnallisten sosiaalipalveluiden tietohallinnon kehittäminen Keski-Suomessa

Tiedonvälittämis- ja tietohuoltotehtävää tukevaa Soskes –hankkeeseen on jälleen haettu rahoitusta. Hankkeen tarkoituksena on tuottaa Medikesin tekniselle pohjalle sosiaalialalla tarvittavaa tietoa maakunnan sosiaali- ja terveysalan henkilöstön käyttöön. Hankkeella tuetaan alueellista tasa-arvoa, hoidon ja palveluiden sujuvuutta ja alan ammattilaisten keskinäistä verkostoitumista. Soskes – hankkeen yhteydessä selvitetään myös, miten osaamiskeskuksen kotisivut toimivat yhteistyössä Soskes –sivuston kanssa.

Hankkeen toisessa vaiheessa hyödynnetään terveydenhuollossa hankittua kokemusta sähköisten konsultaatioiden toteuttamisesta ja pyritään avaamaan yhteisiä konsultaatiokanavia esimerkiksi lastensuojelun, lastentautien ja lastenpsykiatrian toimijoille. Kolmannessa vaiheessa kehitetään asiakastietojärjestelmien yhteensopivuutta ja maakunnallista käytettävyyttä palveluprosessin sujuvuuden turvaamisessa.

6. SOSIAALIPOLIITTINEN VAIKUTTAMISTYÖ

Kosken yhtenä tehtävänä on sosiaalipoliittisen keskustelun herättäminen Keski-Suomen maakunnassa. Tässä yhteydessä on mahdollista tuoda esiin sosiaalialan osaamista, sosiaalialan tutkimuksessa syntyneitä tietoja ja tarjota erilaisia ratkaisuja yhteiskunnalliseen keskusteluun ja kehittämistyöhön. Vuoden 2005 aikana uudistetaan **Keski-Suomen hyvinvointistrategia**. Koske osallistuu tähän työhön mm. toimimalla strategiatyöryhmässä, käsittelemällä strategiaa eri työryhmissä ja työkokouksissa.

Sosiaalipoliittista vaikuttamistyötä voidaan tehdä ainakin seuraavilla tavoilla:

- Osallistumalla valtakunnalliseen keskusteluun STKL:n ja muiden järjestöjen, ministeriöiden, Stakesin, eduskunnan, median ja tutkimuksen kanssa
- Osallistumalla maakunnan kehittämistyöhön mm. sosiaalialan yhdistysten, maakuntaliiton, alan oppilaitosten, kuntien ja seutukuntien sekä sairaanhoitopiirin ja lääninhallituksen kanssa
- Koordinoimalla sosiaalialan kansallisen kehittämisohjelman toimeenpanoa ja terävöittämällä Keski-Suomen sosiaalialan alueellista toimintaohjelmaa.
- Jatkamalla yhteistyötä korkeatasoisten sosiaalipoliittisten seminaarien järjestämisessä Keski-Suomen sosiaaliturvayhdistyksen kanssa
- Tukemalla Keski-Suomen sosiaalijohtoa kunnallisen sosiaalipolitiikan merkityksen esiin nostamisessa ja muotoilemisessa

7. MUU TOIMINTA

- Keski-Suomen sosiaalijohdon työkokousten järjestäminen kaksi kertaa vuodessa
- Osallistuminen Hyvinvointikeskus -hankkeeseen
- Terveystieteiden sosiaalityöntekijöiden työn kehittämiseen osallistuminen
- Sosiaalityöntekijöiden työolojen parantaminen
- Osallistuminen joidenkin keskeisten kehittämishankkeiden ohjausryhmiin
- Yksinäisten projektityöntekijöiden työkokouskäytännön jatkaminen ja kehittäminen
- Hyvinvointiteknologian kehittämiseen osallistuminen
- 'Sosiaalisen ydin' –seminaarin järjestäminen

8. OSAAMISKESKUKSEN SISÄINEN TYÖ

- Hallitus kokoontuu vuoden aikana 7 kertaa.
- Taloushallinnon ja toimistotyön kehittäminen
- Henkilöstön kuukausikokoukset, viikkokahvit ja kehittämiskeskustelut
- Työterveyshuollon järjestäminen